

Hovedinstruks for Forsvaret

Fastsatt av Forsvarsdepartementet

Ikrafttredelse 1. januar 2025

Ugradert

Frede Hermansen
departementsråd

KORTTITTEL:	
SIKKERHETSGRADERING:	Ugradert
HJEMMEL:	Reglement for økonomistyring i staten og Bestemmelser om økonomistyring i staten
GJELDER FOR:	Forsvaret
UTGIVER:	Forsvarsdepartementet
SAKSBEHANDLENDE AVDELING:	Avdeling for økonomi og styring
IKRAFTTREDELSE:	1. januar 2025
FORRIGE VERSJON:	

Innhold

1	Innledning og formål	4
2	Forsvarsdepartementets myndighet og ansvar	4
3	Ansvarsdeling i forsvarssektoren	5
4	Forsvarets formål, myndighet og ansvar	6
4.1	Formål.....	6
4.2	Organisasjonsform.....	6
4.3	Forsvarets ansvar.....	6
5	Krav til virksomhetens interne styring.....	7
5.1	Etatsleders myndighet og ansvar	7
5.2	Risikostyring og internkontroll	8
5.3	Internrevisjon	9
5.4	Regnskapsprinsipp og revisjon	9
5.5	Tilskuddsforvaltning	9
5.6	Særskilt om søknader om midler til sikkerhets- og forsvarspolitisk forskning i Forsvaret	9
6	Styringsdialog	10
6.1	Etatsstyringsmøter	10
6.2	Rapportering.....	10
6.2.1	Årsrapport	10
6.2.2	Halvårsrapport.....	11
6.2.3	Årlig vurdering av operativ evne	11
6.2.4	Virksomhetsregnskap	11
6.2.5	Kontantregnskap	11
6.2.6	Rapportering om tilskuddsmidler	11
6.3	Brev fra Forsvaret til Riksrevisjonen	11
7	Ikrafttredelse	12

1 Innledning og formål

Hovedinstruks for Forsvaret er fastsatt av Forsvarsdepartementet i henhold til Reglement for økonomistyring i staten og Bestemmelser om økonomistyring i staten, heretter kalt Økonomiregelverket. Denne instruksen erstatter instruks for Forsvaret av 1. januar 2021.

Formålet med instruksen er å beskrive fordelingen av ansvar og myndighet mellom Forsvarsdepartementet og Forsvaret og beskrive Forsvarets samfunnsoppdrag og faste oppgaver. Instruksen fastsetter også krav til virksomhetens interne styring og samordning med øvrige etater i sektoren.

Forsvaret skal følge Økonomireglementet med de tilføyelser og presiseringer som fremgår av denne instruks, bevilgningsreglementet og Finansdepartementets faste og årlige rundskriv.

Forsvaret skal også følge føringene i de årlige tildelingsbrevene og øvrige retningslinjer og regelverk for sektoren. Forsvaret har ansvaret for å holde oversikt over alle regelverk som er relevante for sektoren og samle og tilgjengeliggjøre disse for sektoren. Relevante retningslinjer og regelverk inkluderer (ikke uttømmende liste):

- Gjennomføringsdirektiv for forsvarssjefens militære strategi Arctic Guard
- Instruks for personellforvaltningen i Forsvarsdepartementet og underliggende etater
- Anskaffelsesregelverk for forsvarssektoren (ARF)
- Forsvarsdepartementets retningslinjer for materiellforvaltning i forsvarssektoren
- Forsvarsdepartementets retningslinjer for logistikkvirksomheten i forsvarssektoren
- Forsvarsdepartementets retningslinjer for materiellsikkerhet
- Forsvarsdepartementets retningslinjer for tjenestefeltet eiendommer, bygg og anlegg
- Forsvarsdepartementets retningslinjer for miljøstyring
- Forsvarsdepartementets retningslinjer for tjenestefeltet NATOs investeringsprogram for sikkerhet
- Forsvarsdepartementets strategi for Norges deltakelse i NATOs ressurs-, materiell- og kapabilitetssamarbeid
- Gjennomføringsordning for infrastruktur under SDCA (implementing agreement regarding infrastructure in implementation of the SDCA)
- Instruks om sikkerhetstjeneste i forsvarssektoren
- Forsvarsdepartementets retningslinjer for varsling i forsvarssektoren
- Etske grunnregler for forsvarssektoren
- Etske retningslinjer for næringslivskontakt i forsvarssektoren
- Forsvarssektorens verdigrunnlag

2 Forsvarsdepartementets myndighet og ansvar

Forsvarsdepartementet har det overordnede administrative, budsjettmessige og faglige ansvaret for Forsvaret. Forsvarsdepartementet fastsetter mål og resultatkrav for Forsvaret og tildeler midler, i tråd med føringer fra Stortinget. Departementet styrer Forsvaret gjennom den formelle styringsdialogen og har ansvar for å påse at etaten når sine mål, rapporterer relevant og pålitelig, bruker sine ressurser effektivt og har forsvarlig internkontroll. Forsvarsdepartementet har også ansvar for å gjennomføre evaluering av Forsvaret. Forsvarsdepartementet styrer Forsvaret gjennom styringsdialogen, basert på vurdering av egenart, risiko og vesentlighet. Forsvarsministeren er politisk og konstitusjonelt ansvarlig for Forsvarets virksomhet, og etaten er underlagt forsvarsministerens instruksjonsmyndighet.

Forsvarsdepartementet har ansvar for å ansette leder for Forsvaret (forsvarssjefen).

Forsvarsdepartementets styring av Etterretningstjenesten er regulert i lov om Etterretningstjenesten (etterretningstjenesteloven). For Etterretningstjenesten gjelder instruksene her med de unntak og avvik som følger av etterretningstjenesteloven, øvrige retningslinjer og regelverk for sektoren og de særlige skjermingsbehov som er knyttet til Etterretningstjenestens virksomhet. Blant annet gjelder følgende:

- *Etter etterretningstjenesteloven § 2-3 har departementet en mer direkte rolle i styring og kontroll av tjenesten. Bestemmelsen fastsetter at styringen ivaretas gjennom Koordineringsutvalget for Etterretningstjenesten.*
- *Det følger av etterretningstjenesteloven § 3 at Etterretningstjenesten har ansvar og oppgaver, som Norges sivile og militære utenlandsetterretningstjeneste, som er bredere enn det som følger av punkt 4.3 i instruksene her.*
- *Etterretningstjenesten ivaretar gjennomførings- og forvaltningsansvar for egne investeringer og materiellanskaffelser.*

3 Ansvarsdeling i forsvarssektoren

Teksten her er likelydende i instruksene til Forsvaret, Forsvarsmateriell og Forsvarsbygg.

Det er seks etater underlagt Forsvarsdepartementet: Forsvaret, Forsvarsmateriell, Forsvarsbygg, Forsvarets forskningsinstitutt, Forsvarshistorisk museum og Statens graderte plattformtjenester.

Forsvaret, Forsvarsmateriell, Forsvarsbygg og Forsvarets forskningsinstitutt skal alle bidra til forsvarssektorens samfunns mål. Forsvarsmateriell, Forsvarsbygg og Forsvarets forskningsinstitutt leverer avgjørende innsatsfaktorer til Forsvaret. Godt samarbeid mellom etatene er en kritisk suksessfaktor.

Forsvarsdepartementet delegerer i fredstid, gjennom denne instruksene og øvrige retningslinjer på feltet, ansvaret for gjennomføring av oppgaver i sektoren til etatene. Ansvarsdelingen i krise og krig kan endre seg, i henhold til Beredskapssystemet for Forsvaret og Sivilt beredskapssystem.

Hver etat har ansvar for egen virksomhetsutvikling i tråd med etatens roller, ansvar og oppgaver på kort og lang sikt innenfor tildelte rammer og de skriftlige føringer som er gitt, herunder for å identifisere behovet for personell, IKT, materiell og eiendom, bygg og anlegg.

Forsvaret er ansvarlig for å utvikle, oppdatere og vedlikeholde planer for utvikling av Forsvaret og for å koordinere de øvrige etatenes leveranser til dette. Forsvaret skal ha tilstrekkelig helhetsoversikt over forutsetninger, rammer, føringer, status og utfordringer i strukturutviklingen i Forsvaret. Forsvaret er ansvarlig for å sikre at Forsvarets behov for leveranser fra øvrige etater er klarlagt og tydelig kommunisert. Forsvarsmateriell, Forsvarsbygg og Forsvarets forskningsinstitutt er ansvarlig for egne leveranser til Forsvaret og for å sikre at Forsvaret holdes informert om fremdrift og ev. avvik.

Investeringer

Forsvarsdepartementet har ansvaret for de budsjettmessige rammene for investeringer, etter vedtak i Stortinget.

Forsvaret har ansvaret for styring av investeringsporteføljen som omhandler Forsvarets struktur- og virksomhetsutvikling og for å balansere investeringsporteføljen, innenfor gjeldende budsjettammer, overordnede føringer og rammebetingelsene for de enkelte prosjektene. Forsvarsbygg og

Forsvarsmateriell planlegger og gjennomfører investeringene, i tråd med oppdrag fra Forsvaret eller Forsvarsdepartementet og gjeldende planverk. Årlige fullmakter gis i tildelingsbrev.

Fag- og metodeansvar for investeringer i forsvarssektoren (Prinsix) ligger til Forsvaret.

Materiell

Staten ved Forsvarsdepartementet er formell eier av materiellet i forsvarssektoren. Forsvarsmateriell har ansvar for å fremskaffe materiell, i tråd med oppdrag og innenfor gjeldende budsjettammer. Hver etat har ansvar for forvaltning, drift og vedlikehold av eget materiell i materiellets driftsfase. Forsvarsmateriell kan, etter avtale med Forsvaret, støtte Forsvaret i driftsfasen. Forsvaret har ansvar for å utrangere materiell. Forsvarsmateriell har ansvar for å drifte og avhende utrangert materiell.

Eiendom, bygg og anlegg

Staten ved Forsvarsdepartementet er formell eier av eiendom, bygg og anlegg i forsvarssektoren. Forsvarsbygg forvalter eiendomsmassen og skal ivareta eiers interesser. Forsvarsbygg har ansvar for å fremskaffe eiendom, bygg og anlegg, i tråd med oppdrag og innenfor gjeldende budsjettammer. Forsvarsbygg har også ansvar for forvaltning, drift, vedlikehold og lovpålagt utvikling av eiendom, bygg og anlegg. Bruker har ansvar for å utrangere eiendom, bygg og anlegg. Forsvarsbygg har ansvar for å avhende eiendom, bygg og anlegg, i tråd med oppdrag.

IKT

Forsvaret har ansvar for helhetlig strategisk styring av IKT for understøttelse av Forsvarets virksomhet. Hver etat har ansvar for egen understøttende IKT. Forsvarsmateriell har ansvar for å levere merkantile og juridiske oppgaver i forbindelse med anskaffelser av IKT, inkludert kategoristyring, på oppdrag fra Forsvaret.

Personell og kompetanse

Hver etat har ansvar for å beskrive behov for, og selv iverksette tiltak for å rekruttere og allokere personell med riktig kompetanse tilpasset etatens behov på kort og lang sikt, i tråd med planverket i sektoren. Det er fastsatt nærmere retningslinjer på feltet.

Forskning, utvikling og innovasjon

Hver etat har ansvar for å initiere forskning, utvikling og innovasjon innenfor sitt ansvarsområde.

4 Forsvarets formål, myndighet og ansvar

4.1 Formål

Formålet med Forsvaret er å beskytte og ivareta Norges sikkerhet, interesser og verdier.

4.2 Organisasjonsform

Forsvaret er et ordinært, bruttobudsjettert statlig forvaltningsorgan underlagt Forsvarsdepartementet. Som forvaltningsorgan er Forsvaret en del av statens juridiske enhet.

4.3 Forsvarets ansvar

Forsvaret har ansvar for følgende oppgaver. Oppgavene 1-5 er dimensjonerende for Forsvaret.

1. Forebygge og avskrekke press, trusler og anslag mot norsk og alliert sikkerhet med basis i NATOs kollektive forsvar

2. Overvåke norske interesseområder og rettidig varsle relevante myndigheter om forhold av betydning for nasjonal og alliert sikkerhet
3. Forsvare Norge og allierte mot trusler, anslag og angrep
4. Hevde norsk suverenitet og suverene rettigheter
5. Ivareta myndighetsutøvelse på avgrensede områder
6. Bidra militært til internasjonal innsats
7. Bidra med militær støtte til sentrale samfunnsoppgaver.

Forsvarssjefens militære strategi for daglige operasjoner og forsvar av Norge, Arctic Guard, baserer seg på deltagelse fra samtlige etater i forsvarssektoren, samt relevante aktører i den sivile delen av totalforsvaret. Forsvarssjefen skal, innenfor gjeldende fullmakter, planlegge, iverksette, kontrollere og evaluere de nødvendige beredskapsmessige tiltak som situasjonen måtte tilsi i forsvarssektoren. Direktør Forsvarsbygg (FB), direktør Forsvarsmateriell (FMA) og direktør Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) skal innenfor eget ansvarsområde understøtte Forsvarets operative evne i tråd med dette. Innenfor rammen av Forsvarsdepartementets instruksjonsmyndighet, gis forsvarssjefen tilsvarende fullmakter overfor Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM). Dersom tiltak ligger utenfor fullmaktene, skal direktør Forsvarsmateriell fremme anbefaling til Forsvarsdepartementet.

5 Krav til virksomhetens interne styring

5.1 Etatsleders myndighet og ansvar

Forsvaret ledes av en etatsleder (forsvarssjef). Etatsleder har ansvar for:

- god strategisk og operasjonell styring av Forsvaret i et flerårig perspektiv, koordinert med øvrige etater
- at Forsvaret har god måloppnåelse og ivaretar sine faglige oppgaver,
- at Forsvaret bruker sine ressurser effektivt
- at virksomheten drives i tråd med lover og regler, herunder styringsdokumenter for Forsvaret og Stortingets vedtak og forutsetninger videreformidlet fra Forsvarsdepartementet
- at den interne styringen er effektiv og at det er god internkontroll
- å ivareta budsjett, regnskap og økonomi
- å ivareta rapportering til overordnede myndigheter
- å fatte vedtak innenfor eget ansvarsområde, i tråd med rammer, føringer og fullmakter

Dette innebærer at Forsvaret skal sikre tilstrekkelig styringsinformasjon og forsvarlig beslutningsgrunnlag for å følge opp aktiviteter og resultater, samt for å rapportere til departementet. Forsvarssjefen skal utvikle strategier og foreta prioritering på kort og lang sikt som sørger for effektiv planlegging og oppfølging. Forsvaret skal ha tilstrekkelig informasjon om sammenheng mellom ressurser og resultater til å kunne tverrprioritere mellom de ulike driftsenhetene i Forsvaret innenfor de rammer og mål som er fastsatt av departementet. Forsvaret skal vurdere behov og gjennomføre evalueringer for å få informasjon om effektivitet, måloppnåelse og resultater innenfor hele eller deler av virksomhetens ansvarsområde og aktiviteter, i tråd med økonomireglementet.

Forsvarssjefen er, i tillegg til å være etatsleder i Forsvaret, også regjeringens øverste fagmilitære rådgiver. I funksjonen som militærfaglig rådgiver inngår forsvarssjefen permanent som en del av Forsvarsdepartementets ledelse.

Revidert instruks for forsvarssjefen er fastsatt ved kronprinsregentens resolusjon 28. november 2003, med hjemmel i Kongens instruksjonsmyndighet. Instruksen er gjengitt nedenfor.

Revidert instruks for forsvarssjefen:

- I. Forsvarssjefen er landets høyeste militære embetsmann og regjeringens og forsvarsministerens nærmeste militære rådgiver i fred og krig. Han har ansvaret for forsvarets virksomhet i samsvar med oppdrag og retningslinjer gitt av Kongen i statsråd og forsvarsministeren.
Forsvarssjefen er Norges representant i NATOs militærkomité og representerer det norske forsvar i forholdet til allierte sjefer.
- II. Forsvarssjefen er delegert alminnelig kommando over forsvaret. Forsvarssjefens operative kommando avgrenses ved overføring av kommandomyndighet over norske styrker til alliert sjef.
Etter Forsvarsdepartementets bestemmelser kan forsvarssjefen gi direktiver til forvaltningsorganer og fellesinstitusjoner under Forsvarsdepartementet.
- III. Forsvarssjefen er ansvarlig for at det militære forsvar av landet er planlagt og forberedt i samarbeid med allierte militære myndigheter. Han er ansvarlig for beredskaps- og mobiliseringsforberedelser i forsvaret og skal følge med i den tilsvarende virksomheten i sivile organer. Han skal medvirke til at militære og sivile planer samordnes og at de på beste måte bidrar til landets totale forsvar.
Forsvarssjefen skal iverksette de beredskapsmessige tiltak som situasjonen måtte tilsi innenfor hans fullmakter, og overfor forsvarsministeren anbefale tiltak som ligger utenom hans fullmakter.
- IV. Forsvarssjefen er den øverste fagmilitære rådgiver i Forsvarsdepartementet. Han skal fremme uavhengige fagmilitære råd og militærfaglige utredninger.
Forsvarssjefen utøver alminnelig kommando over forsvarets militære organisasjon. Han skal utarbeide forslag til budsjett for forsvarets militære organisasjon, samt føre kontroll med at tildelte midler blir effektivt utnyttet, og avgi årlig regnskap og en sammenfattende vurdering av forsvarets virksomhet og utvikling av operativ evne i forhold til gjeldende forsvarskonsept.
- V. Forsvarssjefen er ansvarlig for Etterretningstjenesten. Han skal gjennom forsvarsministeren eller etter dennes anvisning gi regjeringen de informasjonen som er av betydning for dens virksomhet.
- VI. Forsvarssjefen er ansvarlig for sikkerhetstjenesten i forsvaret. Han skal koordinere de forebyggende sikkerhetstiltak og kontrollere sikkerhetstilstanden i forsvarets militære organisasjon.
- VII. Forsvarssjefen ivaretar arbeidsgiveransvaret for personell i forsvarets militære organisasjon.
- VIII. Forsvarssjefen er høyeste disiplinærmyndighet i forsvaret.
- IX. Forsvarssjefen er ansvarlig for presse- og informasjonsvirksomheten av militær karakter, og for informasjon overfor forsvarets personell.
- X. Når forsvarssjefen er forhindret fra å utøve sine embetsplikter, fungerer sjefen for Forsvarsstaben som forsvarssjef, og deltar i Forsvarsdepartementets arbeid etter nærmere bestemmelser fra departementet.

5.2 Risikostyring og internkontroll

Internkontrollen skal være tilpasset etatens egenart og være basert på risiko og vesentlighet. Forsvarets interne styring og kontroll skal utformes og gjennomføres slik at den gir rimelig grad av sikkerhet for at virksomheten når de mål som er fastsatt, har en effektiv drift, pålitelig rapportering og at lover og regler følges. Forsvaret skal evne å forebygge, avdekke og korrigere vesentlige avvik, og systemer, prosesser og rutiner for internkontroll skal kunne dokumenteres.

Risikovurderinger og oppfølging av risiko skal være en integrert del av etatens system for styring og kontroll og skal brukes i etatens mål- og resultatstyring. Forsvaret skal vurdere risiko for hele etatens ansvarsområde, analysere og vurdere hvordan påvist risiko skal håndteres for å nå de mål og krav som er satt på en best mulig måte.

5.3 Internrevisjon

Forsvaret skal ha internrevisjon. Internrevisjonen skal reguleres av en instruks hvor det fremgår at internrevisjonen skal følge etiske regler og standarder utgitt av IIA Norge¹ for profesjonell utøvelse av internrevisjon. Internrevisjonen rapporterer direkte til etatsleder. Forsvaret skal sende kopi av internrevisjonsinstruksen til Forsvarsdepartementet til orientering.

Internrevisjonen skal utarbeide en årlig risikobasert revisjonsplan og en årlig rapport om internrevisjonens virksomhet. Den årlige rapporten skal inneholde en uttalelse om modenheten på styring og kontroll i virksomheten, basert på sektorens modenhetsmodell for styring og kontroll. Begge dokumentene skal sendes til Forsvarsdepartementet med kopi til Riksrevisjonen.

Rapportene som utarbeides av internrevisor etter hver revisjon skal sendes direkte til etatsleder. Forsvaret skal oversende bekreftelsesrapporter med oppfølgingsplan til Riksrevisjonen.

5.4 Regnskapsprinsipp og revisjon

Forsvaret skal avlegge periodisert virksomhetsregnskap iht. statlige regnskapsstandarder (SRS) og regnskap etter kontantprinsippet iht. Økonomiregelverket.

Riksrevisjonen reviderer Forsvarets virksomhet, herunder årsregnskap, og rapporterer resultatene av sin revisjon og kontroll til Stortinget.

5.5 Tilskuddsforvaltning

Alle tilskudd og tilskuddsordninger skal forvaltes i henhold til Bestemmelser om økonomistyring i staten, kapittel 6 og annet tilstøtende regelverk. Tilskudd skal kun tildeles på bakgrunn av delegert tilskuddsforvaltning fra Forsvarsdepartementet. Alle overføringer til andre utenfor staten, som ikke faller inn under anskaffelsesregelverket, skal vurderes om faller inn under kapittel 6 i Bestemmelser om økonomistyring i staten. Eventuelle forslag til tilskudd skal spilles inn i forbindelse med etatens budsjettinnspill.

Tilskuddsforvaltning – Forsvaret

Forsvarssjefen er delegert forvaltningen av følgende tilskuddsordninger i tråd med bestemmelsene i forskrift om tilskudd til frivillig aktivitet på forsvars- og sikkerhetsområdet og forskrift om tilskudd til doktorgradsprosjekter innenfor veteranrelatert forskning, og forutsatt Stortingets årlige budsjettvedtak:

- Tilskudd til veteranorganisasjoner og veteranprosjekter (kap. 1720, post 71)
- Tilskudd til doktorgradsprosjekter innenfor veteranrelatert forskning (kap. 1720, post 73)

5.6 Særskilt om søknader om midler til sikkerhets- og forsvarspolitisk forskning i Forsvaret

FDs tilskuddsordning for sikkerhets- og forsvarspolitisk forskning gjelder forskningsinstitusjoner utenfor forsvarssektoren, med unntak av Forsvarets forskningsinstitutt. Støtte til sikkerhets- og forsvarspolitiske forskningsprosjekter i Forsvaret, under FHS, skal derimot skje i form av øremerkede

---

¹ The Institute of Internal Auditors Norge, Norges interne revisorers forening.

tildelinger over kap. 1720, post 01. Dette gjelder i praksis for Institutt for forsvarsstudier, Forsvarets stabsskole og krigsskolene.

Søknadskriterier, veiledende tematiske momenter og administrative bestemmelser gjøres gjeldende i årlige brev fra FD til FST for prosjektsøknader fra institusjoner under Forsvarets høyskole, i parallell og med samme frist som for den eksterne utlysningen av tilskuddsmidler med samme formål. Tildeling til konkrete prosjekter under FHS framgår av supplerende tildelingsbrev fra FD, normalt i februar.

6 Styringsdialog

Den formelle styringsdialogen mellom departementet og Forsvaret består av følgende hoveddokumenter:

- Hovedinstruks for Forsvaret
- Forsvarsdepartementets tildelingsbrev til Forsvaret, inkl. supplerende tildelingsbrev
- Forsvarets årsrapport og øvrige faste rapportering og Forsvarsdepartementets tilbakemelding på denne og
- Etatsstyringsmøter med tilhørende referater

Styringsdialogen skal være basert på vurderinger av risiko og vesentlighet. Forsvarsdepartementets styring skjer skriftlig.

Som en del av styringsdialogen plikter Forsvaret å informere Forsvarsdepartementet umiddelbart ved vesentlige avvik, inkl. om frister eller forventet kvalitet ikke kan overholdes, om vesentlige endringer i risikobildet og om saker med mulig mediemessig eller politisk interesse. Ved behov skal etat fremme forslag om nødvendige tiltak.

I tillegg til styringsdialogen vil det kunne være behov for å avholde møter mellom Forsvarsdepartementet og Forsvaret av faglig art. Hvis det som følge av fagmøter blir behov for å sende styringssignaler, skal dette gjøres skriftlig.

6.1 Etatsstyringsmøter

Antall og tidspunkt for etatsstyringsmøter fastsettes i tildelingsbrevet. Etatens måloppnåelse og risikovurderinger skal være tema i disse møtene. Det kan også avholdes ekstraordinære etatsstyringsmøter ved behov. Forsvarsdepartementet skal sende referat fra etatsstyringsmøter til etaten, med kopi til Riksrevisjonen.

6.2 Rapportering

6.2.1 Årsrapport

Kravene til årsrapporten er fastlagt i Økonomireglementet. Årsrapporten skal gi en helhetlig, balansert og overordnet beskrivelse av etatens virksomhet, ressursbruk og resultater det foregående år, og i et planperiodeperspektiv. Årsrapporten skal følge DFØs mal.

I årsrapportens del IV skal Forsvaret gi en vurdering av om etatens styring og kontroll er tilpasset egenart, risiko og vesentlighet, med vekt på måloppnåelse, effektiv drift, etterlevelse av lover og regler og pålitelig rapportering. Det skal redegjøres for hva som er grunnlaget for vurderingen, herunder med konkret referanse til gjennomførte egevalueringer kombinert med internrevisjonens vurderinger. Både egevalueringer og internrevisjonens vurdering skal gjennomføres etter sektorens modenhetsmodell for styring og kontroll. Forsvaret skal også redegjøre

for status for arbeid med å følge opp ev. merknader fra Riksrevisjonen, herunder når Riksrevisjonens merknader antas å være utkvittert. Forsvaret skal kort omtale aktiviteten i varslingskanalen.

Øvrige rapporteringskrav for det enkelte budsjettår formidles i tildelingsbrevet.

6.2.2 Halvårsrapport

Forsvaret skal i halvårsrapporten redegjøre for om de når sine mål og for status på prioriterte områder og risiko for manglende måloppnåelse i et årlig og flerårig perspektiv og ev. andre vesentlige risikoer. Rapporteringen skal være basert på analyser og data. Risikoreducerende tiltak skal synliggjøres og iverksettes.

Øvrige rapporteringskrav for det enkelte budsjettår formidles i tildelingsbrevet.

6.2.3 Årlig vurdering av operativ evne

Forsvarssjefen skal årlig legge frem en militærfaglig vurdering til Forsvarsdepartementet, Regjeringen og Stortinget om Forsvarets operative evne. Vurderingen skal gi et objektivt bilde av status i Forsvaret, og skal fremmes skriftlig til Forsvarsdepartementet innen den tidsfrist som er fastsatt i det årlige tildelingsbrevet til Forsvaret. I tillegg skal det utarbeides en visuell fremstilling for muntlig fremføring, og tidspunkt for fremleggelse av denne vil bestemmes av den politiske kalenderen.

6.2.4 Virksomhetsregnskap

Virksomhetsregnskapet skal rapporteres i halvårsrapport og i årsrapporten i henhold til standard rapporteringspakke utarbeidet av Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ). Det skal også sendes foreløpig regnskap.

I tillegg bes det om:

- Note nr. 2 Lønn i del VI av årsrapporten og halvårsrapport splittes opp i lønn, overtid, variable tillegg inkl. fleksitid, annen lønn og avgangsstimulerende tiltak.
- Antall årsverk skal være i henhold til Statens personalhåndbok (PM 2019-13) som gjelder for alle statlige foretak fra 2020.
- Egen note på oppstilling og splitt konsulenttenester i henhold til kontoplan fra DFØ
- Økonomiske nøkkeltall etaten/virksomheten selv bruker i sin styring.
- Analyse av virksomhetsregnskapet, både resultat og balanse, inklusive vesentlige endringer i resultat- og balanseposter sammenliknet med tidligere perioder.
- Kommentarer til virksomhetsregnskapet skal begrenses til forhold som er av vesentlig betydning for å kunne vurdere etatens regnskapsavleggelse og økonomiske stilling. Dersom det forekommer andre forhold som er vesentlige for virksomhetsregnskapet, skal også disse kommenteres.

6.2.5 Kontantregnskap

Kontantregnskapet skal rapporteres halvårlig og årlig med økonomistatus, inkludert prognose (kun halvårsrapport), samt endringsforklaringer for årsresultat, rapportert pr. kapittel og post, herunder risiko samt eventuelle risikoreducerende tiltak.

6.2.6 Rapportering om tilskuddsmidler

Forsvaret skal årlig fremlegge en rapport over tildelte midler i tilskuddsåret, jf. pkt. 5.5 om tilskudd.

6.3 Brev fra Forsvaret til Riksrevisjonen

Alle brev fra Forsvaret til Riksrevisjonen skal sendes med kopi til Forsvarsdepartementet

7 Ikrafttredelse

Instruks for Forsvaret trer i kraft med virkning fra 1. januar 2025.